

Obrazložitev Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o identifikaciji entitet v elektronski izmenjavi podatkov med udeleženci na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom

Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi četrtega odstavka 448. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15, v nadaljevanju: EZ-1) zadolžena za izdajo Akta o identifikaciji entitet v elektronski izmenjavi podatkov med udeleženci na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom (v nadaljevanju: akt).

Namen akta je zagotoviti učinkovito standardizirano in avtomatizirano izmenjavo podatkov v ključnih procesih med izvajalci energetske dejavnosti in drugimi udeleženci na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom z uporabo standardiziranih sistemov identificiranja. V ta namen morajo izvajalci energetske dejavnosti na način, kot ga določa ta akt, enournno označiti entitete, ki so predmet izmenjave podatkov.

Agencija je v okviru aktivnosti na področju nadzora trga ugotovila pojav slabe prakse uvajanja lastnih identifikatorjev pri izdaji računov za storitev dobave električne energije. Razlog za uvajanje take prakse je lahko zaščita lastnega tržnega deleža dobavitelja. Z lastnim identifikatorjem merilnega mesta dobavitelja ni mogoče izvesti postopka menjave dobavitelja, saj proces menjave temelji na enournnem, s strani elektrooperaterja izdanem identifikatorju merilnega mesta. Obenem pa so informacije na izdanem računu obstoječega dobavitelja primarni vir informacij za odjemalca, ki se je odločil za menjavo. Posledica so zapleti v postopku menjave dobavitelja, ki se odražajo v daljšem trajanju postopkov ali v odstopu odjemalca od menjave. Posredno je slaba praksa povzročila dodatne stroške pri SODO d.o.o., ki je za potrebe konverzije identifikatorjev razvil spletno storitev (nenačrtovani stroški GJS). Agencija je v nadzornem postopku ugotovila, da takšna praksa sicer ni nezakonita, je pa oviralna in je zato dobavitelja pozvala k odpravi le-te. Ker dobavitelj vztraja pri svojem početju, so uporabo omenjene prakse napovedali tudi nekateri drugi dobavitelji. To bi povzročilo velike težave pri upravitelju procesa menjave dobavitelja in bi lahko imelo resne negativne posledice na učinkovito delovanje trga.

Slaba praksa torej ovira učinkovito izvajanje procesa menjave dobavitelja in ustvarja nezaupanje v delovanje maloprodajnega trga z električno energijo ter povzroča dodatne nenačrtovane stroške. Ker pa je navedeno delovanje ni nezakonito, je treba končno rešitev iskati v spremembi podzakonskih aktov.

Zaradi navedenih razlogov je agencija pripravila predlog Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o identifikaciji entitet v elektronski izmenjavi podatkov med udeleženci na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom, s katerim se za 7. členom akta dodaja nov 7.a člen, s katerim zagotavljamo celovitost uporabe dodeljenega identifikatorja določenim podatkovnim entitetam (npr. količinam, potrebnim za obračun, ali pa opredelitvi merilnega mesta, na katerega se nanaša obračun ipd.) v celotni izmenjavi od vira podatkov (npr. elektrooperater) do končnega prejemnika (npr. uporabnik omrežja). Konkreten primer podajamo v nadaljevanju:

Elektrooperater izvede obračun omrežnine dobavitelju na podlagi merjenih količin (ali pavšalnih količin) po posameznem merilnem mestu (opredeljuje ga identifikator številka

merilnega mesta - ŠMM) oziroma merilni točki (opredeljuje jo identifikator merilne točke – ŠMT). Za ŠMM oziroma ŠMT uporabi identifikator po shemi GS1 GSRN skladno z aktom. Dobavitelj kot prejemnik oziroma uporabnik teh informacij mora poskrbeti, da bo lastnik posameznega merilnega mesta (ali plačnik – tj. uporabnik omrežja, končni odjemalec, prosumer), ki mu bo dobavitelj obračunal storitev dobave (omrežnina, energija, prispevki, davek), prejel podatek o obračunanih količinah in druge informacije, vključno z izvirnim identifikatorjem ŠMM, ki ga je dodelil in uporabil v izmenjavi elektrooperater (posledično se mora ta isti ŠMM neokrnjeno prikazati na računu). Spreminjanje ŠMM oziroma ŠMT v celotni verigi od izvora do končnega prejemnika ni dovoljeno. Agencija s predlagano spremembo akta obvezo ohranitve celovitosti identifikatorja od izvora do cilja razširja tudi na proces izmenjave podatkov z izdajanjem računov odjemalcem električne energije in zemeljskega plina, ne glede na obliko izdaje računov, s čemer se zagotavlja, da se v praksi elektronski računi ne bodo razlikovali od računov v tiskani obliki.

Dodatno s predlagano spremembo akta agencija predlaga še črtanje drugega stavka 6. člena akta, ker je nepotreben, spreminjamo pa tudi prvi stavek tega člena s ciljem doseči večjo sporočilnost določila.

Akt bo začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.